

Försvarsutskottet

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2023—2026

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2023—2026 (SRR 2/2022 rd).
Till finansutskottet. Tidsfrist: 19.05.2022.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetsdirektör, ekonomidirektör Kristiina Olsson, försvarsministeriet
- budgetråd Petri Syrjänen, finansministeriet
- planeringschef, generalmajor Janne Jaakkola, Huvudstaben.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Försvarsutbildningsföreningen
- Befälsförbundet rf
- Reservistförbundet
- Finlands Reservofficersförbund rf
- Officersförbundet
- Underofficersförbundet rf
- Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry
- Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) I planen för de offentliga finanserna 2023—2026 anvisar regeringen tilläggsfinansiering på sammanlagt cirka 2,2 miljarder euro i försvarsanslagen. Försvarsmaktens anslag ökas 2023 med cirka 788 miljoner euro och 2024—2026 med cirka 408—536 miljoner euro per år.

(2) Av totalsumman anvisas årligen ett tilläggsanslag på cirka 129—201 miljoner euro för omkostnader under ramperioden 2023—2026. Tyngdpunkten i anslaget på cirka 1,5 miljarder euro

Utlåtande FsUU 4/2022 rd

för anskaffning av försvarsmateriel under ramperioden ligger på att komplettera det kritiska tilläggs materialet genom att komplettera de brister som upptäckts i materiellagren. Med tilläggsfinansieringen skaffas bland annat pansarvärnsbeväpning, luftvärnsbeväpning, artilleriammunition samt sjö- och luftförsvarets missiler. Tillsammans med tilläggsbudgeten 2022 uppgår det sammanlagda värdet av de nya anskaffningarna av försvarsmateriel till cirka 2 miljarder euro.

(3) Utskottet anser att de beslut om stärkande av Försvarsmakten som fattats i det försvagade säkerhetsläget är behövliga och ansvarsfulla. Försvarsförvaltningen fick alla tilläggsresurser som den ansåg sig behöva i det här skedet. Utskottet ser det som nödvändigt att det finns beredskap att svara på försvarsförvaltningens eventuella behov av tilläggsanslag också i fortsättningen. Utskottet understryker att Finland behöver en stark nationell försvarsförmåga i alla situationer och i samband med alla säkerhetspolitiska lösningar, även som Natomedlem.

Försvarsmaktens personella resurser i den förändrade säkerhetspolitiska miljön

(4) Försvarsmaktens personalstyrka är nu cirka 12 000 personer, av vilka 4 000 är civila. I försvarsredogörelsen från 2021 fastställdes som mål att Försvarsmaktens personalstyrka gradvis ska höjas med 500 årsverken före utgången av 2020-talet. Enligt uppgift påskyndas rekryteringsprogrammet för fast personal enligt försvarsredogörelsen i och med kriget i Ukraina. Dessutom ökas antalet kontraktsanställda militärer med cirka 180—230 årsverken från de nuvarande cirka 350 årsverkerna. Personalökningarna inom Försvarsmakten gäller både civil och militär personal och de inleds redan 2022. Utskottet anser det vara viktigt att det finns tillräckliga resurser för det ökade utbildningsbehovet bland yrkesunderofficerare och officerare bland annat vid Försvarshögskolan.

(5) Utskottet påpekar att man vid bedömningen av riktlinjerna för antalet anställda i försvarsredogörelsen varken kunde beakta de eventuella behov av ytterligare rekryteringar som Finlands Natomedlemskap medför (t.ex. deltagande i Natos beredskapstrupper) eller det faktum att nivån på repetitionsövningarna höjs betydligt till följd av kriget i Ukraina. I regeringsprogrammet var målet en ökning med cirka 20 procent från den nuvarande nivån (cirka 18 000 reservister per år) före utgången av regeringsperioden. De ovannämnda tilläggsskyldigheterna binder stampersonalen märkbart.

(6) Med hänvisning till det som sägs ovan konstaterar utskottet att försvarsredogörelsens riktlinje om att öka antalet årsverken med 500 mycket väl kan visa sig vara otillräcklig. Frågan bör följas noggrant och försvarsförvaltningen bör regelbundet informera utskottet om hur personalresurserna räcker till. Utskottet påpekar i detta sammanhang att utmaningarna i fråga om arbetshälsan hos Försvarsmaktens personal har varit aktuella redan i flera års tid (se utskottets betänkande om försvarsredogörelsen FsUB 4/2021 rd, stycken 71—79). Enligt utskottet bör man fokusera i synnerhet på att personalen ska orka i arbetet. Utskottet anser det vara viktigt att utveckla kvinnors möjligheter att delta i försvarsarbetet. Mot den bakgrunden är utvidgningen av uppbåden till att gälla också kvinnor i enlighet med slutrapporten från den parlamentariska kommittén för utveckling av värnplikten ett välkommet steg. Utvidgningen av uppbåden till att omfatta även kvinnor kostar uppskattningsvis 4 miljoner euro per år.

Utlåtande FsUU 4/2022 rd

(7) Utskottet välkomnar nivåhöjningen i fråga om repetitionsövningar, där målnivån nu är att utbilda 28 000—29 000 reservister per år i stället för cirka 20 000 personer. Genom denna riktlinje återställs nivån på repetitionsövningarna till en hållbar nivå. Höjningen av antalet repetitionsövningar, tillsammans med tilläggsresurserna till Försvarsutbildningsföreningen, ger Finlands försvar trovärdighet och gör det också möjligt att förankra ett nytt koncept för lokalförsvaret. Utskottet betonar att Försvarsutbildningsföreningen och de reservistorganisationer som hör till den har en stor roll när det gäller att upprätthålla medvetenheten om försvaret och försvarsviljan samt stödja reservisternas utbildning och fälduglighet. Försvarsutbildningsföreningens och reservistorganisationernas verksamhet bör bättre än tidigare beaktas som en del av den förebyggande militära försvarsförmågan och försvarslösningen.

(8) Med tanke på Försvarsutbildningsföreningens verksamhet på lång sikt är det nödvändigt att finansieringen av organisationens verksamhet överförs till direkt budgetfinansiering. När verksamhetsförutsättningarna för det frivilliga försvaret granskas är det skäl att också se till att det finns tillräckligt med skjutbanor. Dessutom är det viktigt att se till att ikraftträdandet av en eventuell blyförordning i EU inte försämrar reservistorganisationernas och det frivilliga försvarets verksamhetsförutsättningar och övningsverksamhet.

Försvarsmaktens forsknings- och utvecklingsverksamhet samt den inhemska försvarsindustrins roll

(9) Verkningarna av Rysslands krig i Ukraina kommer att vara långvariga och få nya former genom cyber- och hybridpåverkan. Det är viktigt enligt utskottet att man i Finland också förbereder sig inför framtida hot. I försvarsredogörelsen har man dragit riktlinjer för försvarsförvaltningens forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet. I sitt betänkande om försvarsredogörelsen konstaterade utskottet att det är viktigt att försvarsförvaltningen koncentrerar sin egen forskning och utveckling både nationellt och i det internationella forskningssamarbetet till de kompetensområden som är kritiska för försvarsförvaltningen eller som man inte kan inhämta på något annat håll. Försvarsmakten använde cirka 48 miljoner euro för forskning och utveckling 2020.

(10) Den beredskap som den säkerhetspolitiska miljön förutsätter, vår förmåga samt utnyttjande av ny teknik framhävs som prioriterade områden också inom den finska försvarsindustrin. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att beställningar av försvarsmateriel görs i hemlandet alltid när det är motiverat med tanke på försörjningsberedskapen eller bevarandet av kompetensen. Utskottet påpekar att det finns flera riktlinjer för detta bland annat i statsrådets beslut om försörjningsberedskapen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Försvarsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FsUU 4/2022 rd

Helsingfors 19.5.2022

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Jari Ronkainen saf
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Eeva Kalli cent
medlem Mika Kari sd
medlem Jukka Kopra saml
medlem Joonas Könttä cent
medlem Juha Mäenpää saf
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Veijo Niemi saf
medlem Erkki Tuomioja sd
ersättare Sari Tanus kd.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.